רב-החובל

Liliana Santirso•Patricio Gómez

מספרדית - איילת פלר

סבסטיאנה קראו לשבר כלי זה, דמוי אונייה, שהתנדנד בלב הים. חבלים חזקים קשרו לתורן סדינים ענקיים, שעמדו לתפוס את הרוחות. אונייה עצלה, כמו כל אלה שזזות רק כאשר רוחות ים חזקות מניעות אותן.
אך ככל כלי שייט, כך גם היא יכלה לנוע על פני המים כמו חץ מקשת, כשרוח טובה נתפסה במפרשים אלה.
ובראש הצוות של סבסטיאנה עמד רב-חובל זקן.

הוא היה ילד כאשר העלו אותו לאוניה בפעם הראשונה. הוא נעשה לשוליה ואחרי סערות רבות למלח מהשורה, וכאשר התחילו החריקות התמנה לנווט.

החריקות באו כי האונייה הזדקנה. בעץ, שממנו הייתה בנויה, הופיעו חורים רבים כמו משפחות העכברים שהתרוצצו במחסנים.

החריקות רבו והוא היה היחיד שיכול היה עוד להניף את המפרשים המטולאים ולתפוס בהם רוח.

איש לא יכול היה לזכור מתי נעשה לרב-חובל. קשה לחשוב שגם האוניות הישנות, כמו אנשים זקנים, היו פעם גם צעירות וחדשות.
נראה היה שרב-החובל והספינה מעולם היו יחד.
בנשוף הרוח הצפונית, המבשרת סערות, רב-החובל הזקן היה הראשון שרץ לקשור את המפרשים. הוא תפס את ההגה וכפי שנהג בשעות מאושרות שלו, שר שירי פלמנקו של מדינה אנדלוסיה.
"אולה! לחן שלך!
אולה! לחן שלך סבסטיאנה!"
סוד משותף היה לשלושתם לסבסטיאנה, לים ולרב-החובל.
לפעמים הוא גילה את הסוד כשדיבר אל האונייה, אך נזהר תמיד שלא ימצא בסביבה אחד משלושת המלחים שעוד נשארו עליה, או הטבח הרגזן. אז ניסה לעודד את הספינה מול רוגז הים.
הוא שר ודיבר אליה ברכות כזו, שאילו שמעו זאת אחרים היו מתרגשים מכך. ורבים התפעלו שהאונייה ישנה כזו יכולה עוד להפליג בים ולחזור בבטחה לנמל.

"יפהפייה! את יפהפייה סבסטיאנה!" היה אומר רב-החובל בצורה כה משכנעת שאפילו אילו בת ים שנאבדה בסערה הייתה שומעת, וחושבת שאליה הוא מדבר, הייתה מתעודדת מדבריו. כי הרי כל בנות הים חולמות להיות יפות ביותר.
כשהים נרגע, השתחרר רב-החובל מההגה שחיבק שעות ארוכות אל חזהו, השתרע על הסיפון ונתן לשמש שהופיעה אחרי הסערה ללטפו.
ואז היה אומר בקול חלוש:
"את חזקה כמו ברזל, בחורה. יפה התנהגת. טוב הרבה מאוניות חדשות ששוקעות בים אחרי ברק ראשון."
והיה נרדם על סיפון אחרי השעות הקשות, כשהספינה מנענעת אותו כמו נדנדה ענקית, בעדינות.. בעדינות..
כה קצבי ועדין היה הנדנוד שאפילו הטבח הרגזן התנדנד על רגל העץ שלו ושר: "הים היה רגוע.."

ערב אחד האונייה עגנה בנמל, שהיה סואן כמו כל הנמלים. הייתה שעת מנוחה.
רב-החובל ישב על גלילי חבל וסרק את זקנו הארוך. אך פתאום נשמע קול גס ואכזר. לקול הזה דמם המסרק על זקנו של רב-החובל,

הצטמררו שפמים של עכברי הספינה, השתתקה הסכין בידו של הטבח. שלושת המלחים נצמדו לקירות.
הקול זעזע אפילו את העוגן של סבסטיאנה.
הקול השמיע מספרים ונתונים לא מובנים, אך משפט אחד גרם לרב-החובל לכסות את פניו כדי להסתיר את דמעות.
"למספנה.." אמר הקול בין ביטויים אחרים חסרי כל משמעות "אונייה סבסטיאנה חוזרת למספנה

זיכרון של המקום הזה צבט את ליבו הספרדי של רב-החובל. "לפרק.." המילה הזו דמתה לו לקור של מוות. קשה מכל סערת ים, לא צודקת, גרועה ביותר.
"לפרק.."
המקום המבהיל, למעשה בית קברות, שבו נעקרים אחד-אחד הלוחות, הברגים, כל חלקי האוניה, עד שנותר רק שלד, דינוזאור שמחכה רק למכת גרזן האחרונה.
והקול המשיך לדבר, וסיפר משהו על בית של ימאיים זקנים, בוודאי רחוק מהים.
ועוד סיפר על ימי שלווה של זקנה. ומה ידע הקול הזה על זקנה, על ים, על סערות?
איך יכול היה להכריז כך, בניד חותמת גומי אחת, על מותה של סבסטיאנה?

הקול המאיים נדם, ובצעדים כבדים התחילו שלושת המלחים להתקרב לרב-החובל, ואחריהם הטבח. הם סובבו אותו, אך הוא המשיך להסתיר את פניו, כאילו כל חייו נגמרו.
ובאמת הם נגמרו..
השתיקה נמשכה שעות ארוכות. ורק כשהירח התחבא כדי לא לראות ולא להאיר את התמונה העצובה של חמשת הגברים, הרים רב-חובל את ראשו באיטיות. הוא אחז בידו את המסרק והמשיך לסרוק בקפדנות את זקנו. ואז התחיל לשיר. קולו היה רך אך בטוח.

המלחים הצטרפו ופתאום נשמעה מקהלה של חמשת הקולות, אך עצמתה הייתה כאילו של חמישים קולות, והיא חתכה את האוויר הקריר של הלילה:

"זהו לילה, זהו לילה טוב
"ומחר, מחר חג המולד
"בואי, בואי מרים הבתולה
"כי אני הולך לחגוג."

אפילו קולו המזייף של הטבח נשמע ערב לאוזן, ורגל העץ שלו הוסיפה לתופף בקצב השירה.

"פרסו את המפרשים!
"הרימו את המפרשים!
"לכיוון הרוח!"

ואז התחילה פעילות מחרטום האנייה ועד הירכיים, עד שהעכברים נאלצו להסתתר.

"זהו הלילה זהו לילה טוב!"

והיה חג המולד האמצע ספטמבר, לפחות בשביל סבסטיאנה שיצאה מהנמל במרץ שלא היה כמותו.

אין איש יודע מה סיפר לאנייה רב-החובל, כשפיו דבוק אל התורן. אך האנייה רצה על פני הגלים בזריזות גדולה מכל אנייה חדשה. אפילו הרוח שיתפה פעולה. מעולם לא היו מפרשיה של סבסטיאנה נפוחים כל כך. מעולם לא היה הצוות כל כך נלהב. תוך שירה ועבודה עבר הלילה במהירות, וכשהשמש עלתה הם היו כבר בלב הים.

חמישה-עשר ימים עברו בחטף עד שבוקר אחד מגשר הפיקוד התגלתה המטרה.

רב-החובל הכיר היטב את כל החופים של כל הימים ובחר אחד, יפה במיוחד, חמים, עטוף חולות דקיקים. אך הגישה לחוף הייתה מסוכנת. שוניות אלמוגים וסלעים טבולים תחת פני המים היו יכולים להפוך את האנייה ולהטביע אותה תוך שניות.

רב-החובל התכונן לכך. הוא לבש את מדיו החגיגיים, לקח כסיות ומקטרת משריון צב. כך הוא ניגש להגה, באיטיות, בגאווה, בהתאם לנסיבות. הוא אחז את ההגה באצבעותיו ואחרי כמה מילים בלחש התחיל לשיר כמו בימים הטובים ההם. המלחים לא יכלו להסתיר את התרגשותם. אפילו הטבח חייך, זאת בפעם הראשונה אחרי שישים שנה. אחר כך קינח את אפו ברעש גדול, כדי שלא ירגישו בהתרגשותו.

סבסטיאנה עקפה את האלמוגים בזריזות, יותר כמו דג מאשר כמו ספינה, ובמהירות התקרבה אל החוף.
"כך יפה, תני לנו את כוחך, סבסטיאנה!" צעק רב-החובל.
והאנייה שקעה בחול החוף.
עכשיו אף אחד לא יוכל לעבור את שוניות האלמוגים ולקחת אותה מכאן. כבר לא יפרקו את סבסטיאנה. היא שקועה בחול. היא תישאר שלו לעולם.
שמחה גדולה פרצה על הסיפון.

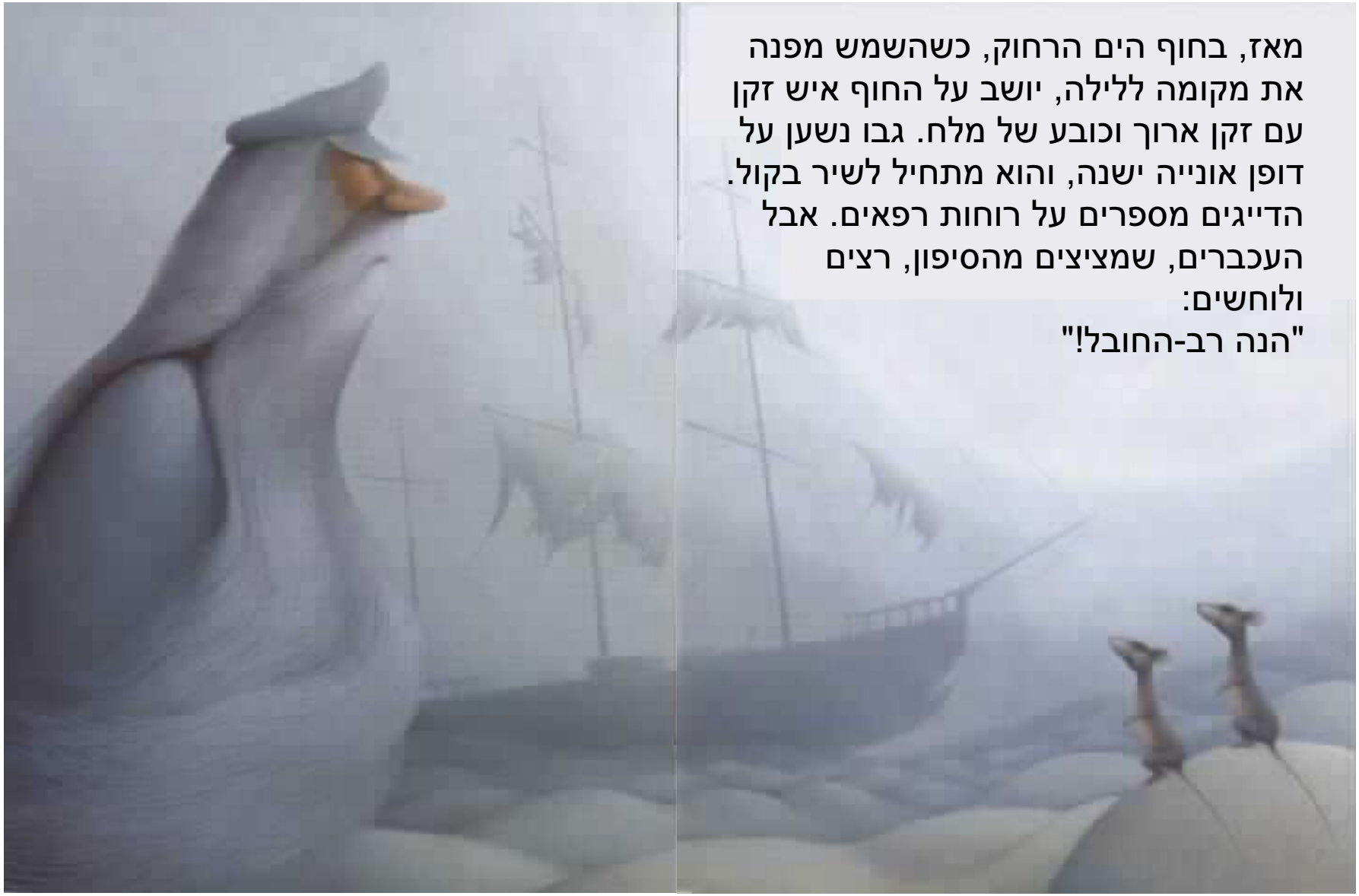

מאז, בחוף הים הרחוק, כשהשמש מפנה
את מקומה ללילה, יושב על החוף איש זקן
עם זקן ארוך וכובע של מלח. גבו נשען על
דופן אונייה ישנה, והוא מתחיל לשיר בקול.
הדייגים מספרים על רוחות רפאים. אבל
העכברים, שמציצים מהסיפון, רצים
ולוחשים:
"הנה רב-החובל!"

ก/ก